

Innst. 279 L

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Prop. 95 L (2009–2010)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer i opplæringslova og privatskolelova (leksehjelp m.m.)

Til Stortinget

1. Sammendrag

Departementet foreslår i proposisjonen ulike endringer i opplæringsloven og privatskoleloven. Endringene følger opp St.meld. nr. 31 (2007–2008) Kvalitet i skolen, bl.a. forslaget om leksehjelp og om bortvisning. For språknorm vises til meldingen om språkpolitikk, St.meld. nr. 35 (2007–2008), for grunnkompetanse vises til St.meld. nr. 16 (2006–2007) og NOU 2008:18, for foreldresamarbeid til stortingsbehandlingen av Ot.prp. nr. 40 (2007–2008). For forslag om skyss for funksjonshemmede til og fra SFO vises til behandlingen av St.meld. nr. 25 (2005–2006) i Innst. S. nr. 150 (2006–2007) fra helse- og omsorgskomiteen.

Departementet foreslår å lovfeste en plikt for kommuner og private skoler til å tilby gratis leksehjelp for elever på 1.–4.årstrinn. Elevene skal ha rett til å delta, men tilbudet skal være valgfritt. Gratis hjelp til skolearbeidet skal ikke være en del av den obligatoriske opplæringen. Hjelpen skal tilbys uavhengig av om skolen bruker tradisjonelle lekser eller ikke. Bestemmelsen endrer ikke skolens myndighet til å avgjøre om det skal gis lekser eller i hvilket omfang. Kravet om politiattest for grunnskolen skal gjelde leksehjelpere, enten de er ansatt eller ikke.

Departementet foreslår videre å endre begge lover tilsvarende når det gjelder muligheten til å bortvise elever. Hensikten er å styrke lærernes autoritet og forutsetninger for å skape et godt læringsmiljø. En lærer skal få mulighet til å bortvise en elev fra under-

visningen i inntil to timer, uten å måtte gå via rektor og uten at dette regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Av hensyn til elevens rettssikkerhet kan læreren bare bortvise eleven fra egen undervisning, ikke andre læreres, og ikke for lengre tid enn to timer. Læreren kan heller ikke sende eleven hjem; det kan bare rektor.

I privatskoleloven foreslås en presisering av at private skoler har plikt til å sørge for samarbeid med foreldrene. Plikten gjelder både grunnskoler og videregående skoler, på samme måte som i opplæringsloven. Når det gjelder det nærmere innholdet i foreldresamarbeidet, foreslår departementet en bestemmelse om at organiseringen av foreldresamarbeidet skal ta hensyn til lokale forhold. Ellers er organiseringen opp til de involverte, bl.a. hvordan samarbeidet skal innrettes på videregående skoler der en ikke har foreldreråd som noe brukerorgan. Departementet har forskriftshjemmel.

Privatskoleloven er i proposisjonen foreslått endret på de tre punktene som er nevnt over; lovfestet leksehjelp, adgang til bortvisning og foreldresamarbeid, alle med sikte på ikrafttredelse 1. august 2010. For øvrig gjelder forslagene opplæringsloven:

Departementet viser til at mangel på transport kan være et hinder for at funksjonshemmede deltar i skolefritidsordningen (SFO) eller andre aktiviteter. Departementet foreslår derfor å utvide retten til skyss til og fra skole til også å gjelde skyss til og fra SFO, skoleferier unntatt. Retten gjelder barn med fysisk eller psykisk funksjonshemming, midlertidig skade eller sykdom, i den grad disse forholdene gjør det nødvendig med skyss. Retten gjelder uavhengig av hvor lang vei det er til SFO. Forslaget innebærer videre rett til reisefølge når barnet ikke kan reise alene, samt nødvendig tilsyn om det blir ventetid.

Når det gjelder språknorm, foreslår departementet at rettskrivningskravene for lærebøker skal gjelde

tilsvarende for digitale læremidler produsert til bruk i opplæringen i skolen. Videre er det lagt inn presiseringer for samiske læremidler. Disse antas å være i tråd med dagens praksis og har Sametingets støtte.

Betegnelsen «kompetanse på lavere nivå» foreslås endret til «grunnkompetanse», uten at dette innebærer noen realitetsendring. Departementets hensikt er å tydeliggjøre at kompetanse både kan være sluttkompetanse og grunnlag for videre påbygging til studiekompetanse og yrkeskompetanse.

I proposisjonen foreslås en oppdatering av bestemmelsen om stillingsutlysning. Det er ikke formålstjenlig å opprettholde et lovkrav om utlysning i tilfeller der en deltidsansatt er kvalifisert for stillingen og har fortrinnsrett etter arbeidsmiljøloven § 14-3.

Departementet går inn for krav om politiattest ved nyansettelse i musikk- og kulturskolen, på samme måte som ved nyansettelser i grunnskolen (fra høsten 1997 i forbindelse med innføring av skolestart ved seks år) og i skolefritidsordningen. Loven er videre teknisk endret slik at kommunen kan kreve politiattest også for andre personer som regelmessig oppholder seg i skolefritidsordningen, slik dagens regler er for skolen.

De økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene gjelder vesentlig leksehjelp. For budsjettåret 2010 er det vedtatt åtte timer gratis tilbud om leksehjelp på 1.–4. trinn, jf. Prop. 1 S (2009–2010). Dette tilsvarer 173,7 mill. kroner i rammetilskudd til kommunene og 3,8 mill. kroner til private skoler. Fagarbeiderlønn er lagt til grunn for å sikre kvaliteten i tilbudet, samt 25 pst. til administrasjon. Helårsvirkningen av dette beregnes til 424 mill. kroner. Departementet legger til grunn at kommunene og fylkeskommunene finner praktiske løsninger på skyssbehovet i forbindelse med leksehjelp, og at merkostnader til skyss dekkes innenfor gjeldende rammer. Når det gjelder skyss for funksjonshemmede i SFO, legger departementet opp til at kommunene og fylkeskommunene vil bli kompensert for merutgiftene.

Departementet tar sikte på at de foreslåtte lovendringene kan tre i kraft 1. august 2010. Unntatt er forslaget om rett til skyss for funksjonshemmede til og fra SFO, som senest vil bli satt i kraft 1. januar 2011.

2. Komiteens merknader

2.1 Lovfesting av leksehjelp

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tor Bremer, Svein Gjelseth, Anna Ljunggren, Hadia Tajik, Truls Wickholm og lederen Marianne

Aasen, fra Fremskrittspartiet, Mette Hanekamhaug, Tord Lien og Bente Thorsen, fra Høyre, Elisabeth Aspaker, Svein Harberg og Henning Warloe, fra Sosialistisk Venstreparti, Aksel Hagen, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, og fra Venstre, Trine Skei Grande, viser til proposisjonen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, støtter regjeringens intensjon om å innføre frivillig og gratis leksehjelp. Flertallet mener at frivillig og gratis leksehjelp, dersom det utformes riktig, kan bli et godt tiltak for mange elever og virke sosialt utjevne.

Komiteen er tilfreds med at regjeringen i forslaget til lovbestemmelser ikke endrer skolens myndighet til å gi lekser i det omfang den enkelte skole finner formålstjenlig.

Komiteen vil påpeke at det er viktig at foreldre engasjerer seg i barnas skolegang, og at lekser når det gis på en god måte, kan fungere positivt som et bindeledd mellom skole og hjem.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil påpeke at dersom en fjerner hjemmeleksene, så fjerner en et av de siste møtepunktene hvor foreldrene kan engasjere seg i barnas skolehverdag.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er videre tilfreds med at det i proposisjonen legges vekt på at kommunene skal ha ansvaret for tilbudet, men at det kan organiseres slik det er mest hensiktsmessig i den enkelte kommune. Dette muliggjør både at tilbudet tidsmessig kan plasseres slik det er mest hensiktsmessig i forhold til transportavvikling, og at andre enn kommunens egne ansatte kan utføre tjenesten. Flertallet har merket seg at forslaget i proposisjonen legger til grunn at det ikke skal lovfestes krav om at leksehjelpordningen skal underlegges rektor. Det vil være opp til kommunen om rektor skal eller kan lede tilbudet. Flertallet er kjent med at de fleste høringsinstansene støttet det forslaget departementet sendte på høring om at leksehjelpordningen administrativt skulle underlegges skolens rektor.

Flertallet vil peke på at departementets forslag ikke uttrykkelig avklarer når kommunen skal tilby leksehjelp til elevene, men at det er lagt opp til at

spørsmålet om tilbudet bare skal gjelde deler av året er av de praktiske spørsmål den enkelte skoleeier selv må avgjøre. Flertallet legger til grunn at det er naturlig at leksehjelp skal være tilgjengelig for elevene i de periodene det foregår opplæring. Flertallet legger imidlertid også til grunn at det ikke kan kreves av kommunene at leksehjelp også må være tilgjengelig for elevene i perioder da det i realiteten ikke foregår ordinær undervisning, typisk ved skolestart og -avslutning i forbindelse med sommerferien.

Flertallet viser til at det i forslaget er lagt opp til at spørsmålet om leksehjelp skal ha bindende påmelding, er av de praktiske spørsmål som departementet forutsetter at den enkelte skoleeier vil avgjøre selv. Flertallet er enig i dette.

Komiteen er kjent med at mange av høringsinstansene mener leksehjelpordningen også burde gjelde høyere trinn i grunnutdanningen, enten i tillegg til eller istedenfor leksehjelp i 1.–4. klasse.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil understreke at frivillig leksehjelp kan være et verdifullt supplement til hjemmelekser, men det bør være opp til kommunene hvordan man vil organisere tilbudet og på hvilke årstrinn.

Disse medlemmer vil understreke betydningen av tidlig innsats og at skolen i enda større grad må evne å fange opp elever som sliter faglig slik at elevene kan oppleve mestring. Disse medlemmer kan ikke se at lovfesting av frivillig leksehjelp er et egnet virkemiddel i denne sammenheng, og mener økt statlig innsats må settes inn i kvalitetsfremmende tiltak i den ordinære skoletiden og komme alle elever til gode.

Disse medlemmer går imot lovforslaget om plikt for kommunen til å ha tilbud om leksehjelp og tilsvarende plikt for skolen i privatskoleloven.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre peker på at forsøkene med støtte til frivillig leksehjelp har fungert i veldig kort tid, og at vi derfor har liten kunnskap om dette. Disse medlemmer mener det er behov for mer kunnskap om hvor midlene kan benyttes best mulig og at muligheten for lokale tilpasninger i større grad burde ivaretas enn det regjeringens forslag legger opp til. Disse medlemmer mener søkbare støtemidler over statsbudsjettet til leksehjelp i skolen også burde gjøres tilgjengelig for ungdomstrinnet. Disse medlemmer vil videre påpeke at et lovfestet frivillig tilbud for 1.–4. årstrinn er lite treffsikkert og har også merket seg at lederen av Foreldreutvalget for grunnopplæringen advarer mot at leksehjelptilbudet skal svekke foreldrenes rolle og kontak-

ten skole-hjem. Disse medlemmer vil vise til at en rekke kommuner/skoleeiere av eget initiativ har lagt til rette for leksehjelptilbud tilpasset lokale ønsker og behov og mener flere bør oppmuntres til dette.

Disse medlemmer mener det er svært betenkelig at regjeringen i sitt forslag legger opp til et lovfestet leksehjelptilbud som ikke skal bemannes av pedagoger, og heller ikke tilligge rektors ansvarsområde. Disse medlemmer mener dette viser at regjeringen ikke er opptatt av å sikre kvaliteten i tilbudet og vil vise til at regjeringen her er på kollisjonskurs med en rekke av høringsinstansene. Disse medlemmer mener at opplegget for den lovfestede leksehjelpen får mer karakter av oppbevaring når den ikke skal bemannes av kvalifiserte lærere.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative budsjett for 2010 foreslo å sette av noen midler til leksehjelp på ungdomstrinnet hvor mange foreldre mener de har dårligere forutsetninger for å hjelpe barna med lekser. Disse medlemmer har merket seg at det i høringen fremkommer synspunkter som støtter at det ikke er hensiktsmessig å låse leksehjelpen til de fire første årstrinnene.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg at regjeringen i proposisjonen ikke har løst de mange utfordringene som har kommet frem i høringen, blant annet fra mange kommuner. Skal skyss knyttes til endt skoletid, eller komme etter leksehjelp eller etter SFO? Hvilket tilbud skal de få som vil bruke SFO, men ikke leksehjelp? Skal leksehjelp foregå i SFO eller i skolen? Hvordan bruke ressursene som finnes i frivillige organisasjoner som i dag har tilbud om leksehjelp? Disse medlemmer viser videre til at et annet forhold det ikke er tatt hensyn til, er de økonomiske utfordringene for små skoler. Mange skoler, både private og offentlige, har så få elever at tilskuddet de vil få ikke vil være stort nok til å kunne dekke lønn for det lovfestede timetallet. Uten ekstra midler til disse skolene vil de ikke få et likeverdig tilbud som andre skoler.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at regjeringen har hatt et ensidig fokus på heldagsskolen. I stedet for mer kunnskap, større kvalitet og flere og enda bedre lærere ser det ut til at flere timer er denne regjeringens eneste svar på de fleste av skolens utfordringer. Disse medlemmer mener det er viktigere at ressursene brukes på å sikre at allerede eksisterende timer gir bedre læring og på å gi flere og enda bedre lærere i skolen. Disse medlemmer har ennå

ikke mottatt dokumentasjon på at flere timer gir flinkere elever.

Disse medlemmer går på denne bakgrunn imot å lovfeste en plikt for kommuner og private skoler til å tilby gratis leksehjelp for elever på 1.–4. årstrinn.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at St.meld. nr. 16 (2006–2007) slår fast at norsk skole i mindre grad enn land vi kan sammenligne oss med, greier å kompensere for elevenes sosiale bakgrunn. Foreldrenes utdanningsnivå ser ut til å ha betydning for barnas prestasjoner. Dette medlem er imidlertid uenig i en ensidig konklusjon på at det er skolen som må kompensere for ulik sosial bakgrunn. Dette medlem mener de påviste sosiale forskjellene nettopp viser hvor viktig det er med en bevisstgjøring av hjemmets rolle både hos ansatte i skolen og hos foreldrene, myndiggjøring av alle foreldre og kunnskap om gevinsten ved et godt samarbeid mellom hjem og skole vil kunne føre til en større grad av sosial utjevning.

Dette medlem vil understreke at leksehjelp er et viktig frivillig tiltak for mange elever. Dette medlem vil likevel advare mot å fjerne hjemmeleksene. Dette medlem vil påpeke at dersom en fjerner hjemmeleksene så fjerner en et av de siste møtepunktene hvor foreldrene kan engasjere seg i barnas skolehverdag. Det er her ikke snakk om at foreldrene skal fungere som lærere når de hjelper barna med leksene. En må ikke være professor i matematikk eller naturfagsforsker for å kunne hjelpe sine barn med leksene. Det er like viktig at foreldrene støtter, motiverer, oppmuntrer og bryr seg om sine barns skolegang. Dette medlem mener lekser kan være et godt pedagogisk virkemiddel for barns læring hvis det brukes bevisst. Det er for eksempel mulig å la lekser fungere mer som repetisjon av det som er lært på skolen enn som tilegning av nytt stoff.

Dette medlem viser for øvrig til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2010 hvor det ble foreslått å omprioritere midlene regjeringen bruker på flere timer og å innføre 8 gratis SFO-timer til blant annet å bruke 330 mill. kroner til å øke lærertettheten med to prosent, 50 mill. kroner til kvalitetsutvikling i ungdomsskolen, 64 mill. kroner til tiltak knyttet til frivillig leksehjelp i kommunal og frivillig regi, 25 mill. kroner til en tiltakspost for å begrense frafallet i videregående opplæring og 20 mill. kroner til forsøk med introduksjonsår for nyutdannede lærere. Dette medlem mener en slik satsing ville kunnet gi en langt større læringseffekt enn flere timer.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at leksehjelp er et viktig tiltak som gir bedre tilrettelegging av opplæringen for den enkelte elev. Det

te medlem viser til at Venstre i budsjettbehandlingen i foregående periode har prioritert midler til leksehjelpstiltak.

Dette medlem viser til at forslaget om å lovfeste gratis leksehjelp for elever på 1.–4. trinn i SFO også var en del av behandlingen av statsbudsjettet for 2010. Dette medlem merker seg at forslaget om lovfesting slik det fremgår av proposisjonen fortsatt innebærer en del uavklarte spørsmål knyttet til blant annet skryss, kompetanse hos lekshjelperne mv.

Dette medlem ser regjeringens forslag om en lovfesting av leksehjelp som et ledd i en ytterligere utvidelse av skoledagen, i tråd med de rød-grønne partienes ønske om heldagsskole, og går på denne bakgrunn mot forslaget om lovfesting. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år hvor det i stedet ble foreslått å bevilge 75 mill. kroner til leksehjelpstiltak i regi av skoleeiere og frivillige organisasjoner. Dette medlem vil understreke at de frivillige organisasjonene er en svært viktig ressurs i dette arbeidet, og at mange av disse har lang erfaring i å tilby og organisere leksehjelpstilbud.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er på generelt grunnlag skeptisk til den rød-grønne regjeringens hang til å lovfeste diverse tiltak i skolesektoren – særlig eksemplifisert ved lovfestingen av frukt og grønt til ungdomsskoleelever – med den konsekvens at skoleeierne (kommunene) pålegges å innføre en slik ordning innenfor knappe budsjetttrammer, på bekostning av andre viktige tiltak.

Disse medlemmer mener det viktigste kvalitetshevede tiltak i skolen man kan gjøre fra statlig hold er å sikre tilstrekkelig mange gode lærere innenfor timene som allerede finnes.

2.2 Bortvisning av elever

Komiteen er kjent med at det i praksis ved noen skoler allerede er slik at lærerne viser bort elever for å skape ro og orden i undervisningssituasjonen. Komiteen slutter seg til at denne praksisen nå blir lovlig, men understreker at slik rett til bortvisning må skje etter delegasjon fra skolens rektor og i medhold av gjeldende ordensreglement. Komiteen er kjent med at hovedintensjonen med denne typen bortvisning er å skape ro og orden i en konkret undervisningssituasjon mens bortvisning av lengre karakter må være å anse som straff for utilbørlig oppførsel. Komiteen er tilfreds med at avgjørelsen om utvisning fra skolen en eller flere dager fortsatt skal ligge hos skolens rektor.

2.3 Rett til skyss for funksjonshemmede til og fra skolefritidsordningen

Komiteen er kjent med at mangel på transport kan være et hinder for at funksjonshemmede barn kan delta i skolefritidsordningen. Komiteen mener at så lenge skolefritidsordningen mottar offentlig støtte, bør den være tilgjengelig på like vilkår for alle barn i skolens nedslagsfelt, uavhengig av fysiske og psykiske utfordringer. Komiteen støtter å lovefeste en utvidelse av retten til skyss for funksjonshemmede barn slik at retten også skal gjelde skolefritidsordningen. Komiteen er kjent med at det er mange, også kommuner, som mener at rett til skyss til skolefritidsordningen også burde gjelde om sommeren.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener imidlertid at prinsippet om lik tilgang til en tjeneste for alle innbyggere uavhengig av funksjonsdyktighet da ikke kan komme til anvendelse. Dermed bør det være opp til den enkelte kommune å vurdere hvordan de vil legge til rette for en eventuell skolefritidsordning i skolens sommerferie. Disse medlemmer forutsetter imidlertid at departementet i forskrift gjør det klart at så lenge funksjonsfriske elever benytter skolefritidstilbudet, skal kommunene også tilby skyss til funksjonshemmede.

2.4 Lovfesting av plikt til foreldresamarbeid i private skoler

Komiteen har merket seg at høringsinstansene i all hovedsak var positive til hele eller det meste av innholdet i forarbeidene og forslaget til ny § 7-1d i privatskoleloven. Komiteen er kjent med at basis for drift av de aller fleste private skoler i Norge er foreldrenes rett til selv å velge undervisning for sine barn, og at det derfor er både naturlig og nødvendig med et nært samarbeid mellom skolen og hjemmet. Komiteen viser også til at det i § 5-1 og § 5-4 i privatskoleloven er lovfestet møterett i institusjonens styremøter for representant fra foreldreutvalget ved private grunnskoler. Komiteen mener at den foreslåtte lovendringen i praksis ikke vil få særlige konsekvenser for eksisterende private skoler og er fornøyd med det.

2.5 Språknorm

Komiteen viser til forslag om å endre opplæringsloven § 9-4 andre ledd om at norske lærebøker skal være i samsvar med offisiell rettskriving, slik at den feilaktige referansen til lov om målbruk i offentlig tjeneste går ut. Komiteen viser til at presiseringen må speile at en særskilt læreboknorm bare gjel-

der nynorsk, og at samiske lærebøker skal følge samiske rettskrivningsregler. Denne forutsetningen skal også brukes om digitale læremidler.

2.6 Bortfall av utlysningsplikt ved tilsetting av deltidsansatt med fortrinnsrett

Komiteen er kjent med at forslaget til endring i § 10-4 gjør at opplæringslovens bestemmelser om ansettelser og utlysning blir å jour med de endringer som tidligere er gjort i arbeidsmiljøloven § 14-3. Komiteen slutter seg til at dagens praksis med krav om utlysning av stillinger hvor det finnes ansatte som fyller kravet om fortrinnsrett, medfører unødvendig ekstraarbeid både for søkere og skolene.

2.7 Endring av begrepsbruk

Komiteen har merket seg at de fleste høringsinstansene støtter regjeringens forslag til ny benevnelse av kompetansen til de som ikke fullfører videregående med yrkes- eller studiekompetanse. Komiteen deler imidlertid bekymringen til de høringsinstansene som frykter begrepsforvirring, og forutsetter at departementet i det videre arbeidet med implementering av loven følger opp med hensyn til det informasjonsbehovet en slik lovendring medfører overfor utdanningspersonell, skoleeiere og arbeidsgivere.

2.8 Forslag om å innføre krav om politiattest ved musikk- og kulturskoler

Komiteen støtter lovfesting av krav om politiattest for ansettelse i musikk- og kulturskolen. Det er vanskelig å se begrunnelsen for at kravet om politiattest som i dag gjelder for lærere, ikke skal gjelde i musikk- og kulturskolen. Komiteen støtter også den endringen som gjelder lovfesting av krav om politiattest for ansettelse i skolefritidsordningen.

Komiteen har for øvrig forståelse for de problemstillinger som er trukket opp i høringsuttalelsen fra Datatilsynet om personvern hensyn, og som er gjengitt i proposisjonen.

Komiteens medlem fra Venstre deler de prinsipielle betenkningene bl.a. Datatilsynet fremfører vedrørende forslaget om å innføre krav om politiattest ved musikk- og kulturskoler, og som er gjengitt i proposisjonen. Dette medlem deler også betraktningen fra samme instans om at det kan være «uheldig og ulogisk å ikke oppstille samme vern på dette område for elever ved musikk- og kulturskoler, som ved ansettelse i grunnskolen, videregående skole og skolefritidsordningen». Dette medlem vil imidlertid understreke at det er sannsynlig at få, om noen, overgrep stoppes ved en politiattest alene.

3. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i opplæringslova og privatskolelova
(leksehjelp m.m.)

I

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa blir det gjort desse endringane:

§ 2-10 nytt tredje ledd skal lyde:

Med mindre kommunen fastset noko anna, kan rektor bestemme at lærarane skal ha mynde til å ta avgjerd om bortvising frå eiga undervisning for ei opplæringsøkt, avgrensa til to klokketimar.

§ 2-12 tredje ledd skal lyde:

For private grunnskolar gjeld også §§ 2-2, 2-5 første, andre, tredje og sjette ledd, 2-9, 2-10, 2-11, 8-2, 9-1, 9-2, 9-3, 9-4, 9-5, 9-6, kapittel 9a, §§ 10-1, 10-6, 10-9, 11-1, 11-2, 11-3, 11-4, 11-7, 11-10, 13-3b, 13-7a, 13-10, 14-1, 15-3 og 15-4.

§ 3-3 første ledd skal lyde:

Den vidaregåande opplæringa skal føre fram til studiekompetanse, yrkeskompetanse eller *grunnkompetanse*.

§ 3-8 første ledd skal lyde:

Fylkeskommunen kan fastsetje i ordensreglementet at elevar som alvorleg eller fleire gonger bryt reglementet, kan visast bort i inntil fem dagar. Rektor sjølv vedtek å vise bort ein elev etter leddet her etter å ha rådført seg med lærarane til eleven. *Med mindre fylkeskommunen fastset noko anna, kan rektor bestemme at lærarane skal ha mynde til å ta avgjerd om bortvising frå eiga undervisning for ei opplæringsøkt, avgrensa til to klokketimar.*

§ 7-3 nytt andre ledd skal lyde:

Elevar som har plass i skolefritidsordninga, jf. opplæringslova § 13-7, og som på grunn av funksjonshemming eller mellombels skade eller sjukdom har behov for skyss, har rett til skyss til og frå skolefritidsordninga. Retten omfattar ikkje skyss i skoleferiane. Retten til skyss gjeld uavhengig av avstanden mellom heimen og skolefritidsordninga.

§ 7-4 første ledd skal lyde:

Elevane har rett til nødvendig reisefølge. Elevane har rett til nødvendig tilsyn når det blir ventetid før undervisningstida tek til og etter at undervisningstida er slutt. *Retten til nødvendig reisefølge og til nødvendig tilsyn gjeld også for barn som har rett til skyss til og frå skolefritidsordninga etter § 7-3 andre ledd.*

§ 9-4 skal lyde:

§ 9-4 Lærebøker og andre læremiddel

I andre fag enn norsk kan det berre brukast lærebøker og andre læremiddel som ligg føre på bokmål og nynorsk til same tid og same pris. I særlege tilfelle kan departementet gjere unntak frå denne regelen.

Norske og samiske lærebøker og tilsvarende digitale læremiddel som blir brukte i skolen, skal vere i samsvar med offisiell rettskriving. *Nynorskutgåvene skal følgje læreboknormalen.* Med lærebøker er her meint alle trykte læremiddel som elevane regelmessig bruker for å nå vesentlege delar av kompetansemåla i eit fag.

Lesebøkene i norskfaget i grunnskolen skal ha nok tilfang på begge målformer slik at elevane lærer å lese både bokmål og nynorsk.

Ordlister og ordbøker til skolebruk skal godkjennast av *Språkrådet*.

Departementet gir nærmare forskrifter om kva læremiddel som er omfatta av kravet i første leddet.

Reglane i første og fjerde ledd gjeld ikkje for samiske læremiddel.

§ 10-4 første ledd skal lyde:

Undervisningsstillingar og rektorstillingar skal lysast ut offentleg. Kravet om slik utlysing gjeld ikkje for stillingar som er ledige for eit kortare tidsrom enn seks månader, eller når arbeidsgivaren skal tilby stillinga til ein arbeidstakar eller tidlegare arbeidstakar i verksemda med heimel i arbeidsmiljøloven § 14-2 om førerett til ny tilsetjing, § 14-3 om førerett for tilsette som arbeider deltid eller § 15-7 om oppseiingsvern.

§ 13-6 andre ledd skal lyde:

Regelen i § 10-9 første, andre og fjerde ledd gjeld for tilsetjing i musikk- og kulturskolar.

§ 13-7 sjette ledd skal lyde:

Regelen i § 10-9 første, andre og fjerde ledd gjeld for tilsetjing i skolefritidsordninga.

Ny § 13-7a skal lyde:

§ 13-7a *Plikt for kommunen til å ha tilbod om leksehjelp*

Kommunen skal ha eit tilbod om leksehjelp for elevar på 1.–4. årstrinn.

Tilbudet skal vere gratis for elevane. Elevane skal ha rett til å delta på leksehjelptilbudet, men det skal vere frivillig om dei ønskjer å delta.

Regelen i § 10-9 første, andre og fjerde ledd gjeld tilsvarande for dei som skal gi leksehjelp.

Departementet gir nærmare forskrifter om leksehjelptilbudet.

II

I lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot blir det gjort desse endringane:

§ 3-10 første ledd skal lyde:

Skolen kan fastsetje i ordensreglementet at elevar som alvorleg eller fleire gonger bryt reglementet, kan visast bort frå undervisninga. På årstrinna 1-7 kan elevar visast bort for enkelttimar eller for resten av dagen, og på årstrinna 8-10 kan elevar visast bort i inntil tre dagar. Elevar i vidaregåande opplæring kan visast bort i inntil fem dagar. Den daglege leiaren av skolen vedtek sjølv bortvising etter å ha rådført seg med lærarane til eleven. *Med mindre styret fastset noko anna, kan dagleg leiar bestemme at lærarane skal ha mynde til å ta avgjerd om bortvising frå eiga undervisning for ei opplæringsøkt, avgrensa til to klokketimar.* Foreldre til elevar på årstrinna 1-7 skal varslast før det blir sett i verk bortvising for resten av dagen.

Ny § 7-1d skal lyde:

§ 7-1d Plikt for skolen til å sørgje for foreldresamarbeid

Skolen skal sørgje for samarbeid med foreldra. Plikta gjeld grunnskolen og vidaregåande opplæring. Organiseringa av foreldresamarbeidet skal ta omsyn til lokale tilhøve. Departementet gir nærmare forskrifter.

Ny § 7-1e skal lyde:

§ 7-1e Plikt for skolen til å ha tilbod om leksehjelp

Skolen skal ha eit tilbod om leksehjelp for elevar på 1.-4. årstrinn.

Tilbudet skal vere gratis for elevane. Elevane skal ha rett til å delta på leksehjelptilbudet, men det skal vere frivillig om dei ønskjer å delta.

Regelen i § 4-3 første, andre og fjerde ledd gjeld tilsvarande for dei som skal gi leksehjelp.

Departementet gir nærmare forskrifter om leksehjelptilbudet.

III

Lova trer i kraft på det tidspunkt Kongen bestemmer. Dei enkelte føresegnene kan setjast i verk på ulikt tidspunkt.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 27. mai 2010

Marianne Aasen

leder

Tord Lien

ordfører

